

Фармерське життя

THE FARMER'S LIFE

Виходить кожної середи — Published every Wednesday.

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St. Winnipeg, Man., Canada.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 18th, 1929. No. 38 (233). VOL. V.

PIK V. Ч. 38 (233). СЕРЕДА, 18. ВЕРЕСНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

ВІСТІ ЗА ОСТАННІЙ ТИЖДЕНЬ.

З БРИТАНІЇ І КОЛЬОНІЙ.

Лондон, 8. вересня. — Офіційне повідомлення говорить, що справа англо-американського питання відносно морських зброєнь стоїть на добрій дорозі. Прем'єр Мек-Доналд відіде до Вашингтону 28. вересня і там буде продовжувати переговори з американським президентом Гровером.

Кажуть, що одинокою спірною точкою в справі обмеження морських зброєнь між цими двома країнами, є питання трьох кружляків з вісімнадцяти гарматами. Американський амбасадор до Англії, Чарлс Дж. Дос, відбув щойно довшу конференцію з прем'єром Мек-Доналдом і так скоро, як Дос лишив офіс прем'єра, видано офіційну заяву про вїзд Мек-Доналда до Вашингтону. Підчас коли всі британські і американські газети потішають працююче населення зменшення морських зброєнь, яке має завести сталий мир, то вісті з останнього тижня говорять, що обидві країни спустили на воду нові воєнні кораблі збудовані після найновіших технічних вимог.

"Робітничий" уряд не зречеться мандату над Палестиною.

Лондон, 11. вересня. — Газета Дейлі Мейл, якої власником є лорд Ротермір, надрукувала довгу статтю, в якій звизає уряд Мек-Доналда зречення мандату над Палестиною, бо інакше цей мандат може принести руйну Британії. В ній заявляють, що від закінчення останньої світової війни Британія видала на Палестину і Мезопотамію около \$1,500,000,000, словами: один мільярд п'ятсот мільйонів доларів. Стаття пригадує також, що "робітничий" уряд Мек-Доналда заявив, що він не думає зречення мандату над Палестиною з огляду на теперішній конфлікт між жидами і арабами.

Тепер ясно кожному, що імперіалізм британського, так званого "робітничого" уряду, нічим не різняється від консервативного імперіалізму буржуазного уряду Баалдвіна. Коли британські майнери вже від кількох днів виводять боротьбу з маювласниками тому, що ці обидві їм заробітну платню, з якої вони ніяк не можуть вижити, і коли там панує зараз страшне безробіття і міністер безробіття Томас, їде до Канади, щоб разом з туземним урядом вишукати якийсь плян (смі), щоб дав британським безробітним вижити, то краще було б, як би вельбитий "робітничий" уряд зречення свого мандату над Палестиною і ті мільйони, які він видає зараз на закріплення британського імперіалізму в Палестині, видав на безробітних.

Лондон, 15. вересня. — На статі Вікторія, лондонське населення зустріло інші чужіших британських жовнірів, які прийшли з околиць Альянтами Мадридськими і Німеччини. Коли Німеччина програвла останню світову війну, альянти вложили на не велике еміне підкорювання. Щоб примусити Німеччину точно його виплачувати, альянти за-

робітничих спорів з працевлаштуваннями, парламент зібрався наповно. Прем'єр Брюс заявив, що генеральний губернатор дав свою згоду на розв'язання парламенту, але дня виборів, покищо, не назначено. Загально сподіються, що вибори відбудуться 19. жовтня.

З ПАЛЕСТИНИ.

Лондон, 16. вересня. — Кореспондент Дейлі Кронікл доносить з Єрусалиму, що британське військо вбило 16 арабів і багато ранило в боротьбі, яка завдала на північному сході від Назарету. З британськьої сторони не було ніяких жертв в людях. Багато арабів підпагло.

Осягнув новий світовий рекорд.

Калшат, Англія, 12. вересня. — Британський пілотчик А. Г. Арлебар, здобув нині світовий рекорд в летицтві, коли його морський літак перелетів чотири рази назначену три-кілометрову дорогу зі шкоростю 357.7 миль на годину. Останній на воду зі шкоростю 100 миль на годину, Орлебар мало не ударився з рибачькими суднами. Побачивши їх, він раптом піднісся в гору і тим способом оминув катастрофу.

Австралійський парламент розв'язаний.

Кенберга, Австралія. — Австралійський прем'єр С. М. Брюс, ршив нині розв'язати парламент в наслідок поразки, яку він поніс над голосуванням в справі закону, що мав на цілі усунути федеральну арбітрацію відносно робітничих неспорозумін з працевлаштуваннями. Закон цей перейшов в федеральний парламент минулого тижня чотирма голосами більшою. Бувший австралійський прем'єр Гюс, вніс після своєї поправки, в якій домагався, щоб цей закон остався в завішанню аж до того часу, доки його не вирішиться через загальне референдум, або через загальні вибори. За поправкою Гюса голсувало 35 послів, проти неї лиш 3 послів. Прем'єр Брюс відкрив парламент на короткий час в тій цілі, щоб порадитися з своїм кабінетом, щодо дальшого кроку. В політичних кругах ходять слухи, що закн парламент збиреться знову, прем'єр висте ресніацію свого кабінету на руки генерального губернатора. Деякі є того переконанні, що губернатор постане В. М. Гюса сформувати новий уряд, бо його поправка до закону спричинила понасення уряду Брюса. Інші думають, що губернатор попросить провідника робітничої опозиційної групи, Скуїна, щоб він сформував новий уряд. Та загально думають, що з огляду на склад теперішнього парламенту, в яким ніка партія не контролює абсолютної більшості, одноким виходом є розпачення нових виборів.

Кенберга, Австралія, 12. вересня.

По коротким відпочинку парламенту прем'єром Брюсом, щоб порадитися з своїм кабінетом міністрів, яке становище має дати теперішній уряд з огляду на сповна поразку при голосуванні над поправкою до закону відносно

Лондон, 16. вересня. — Кореспондент Дейлі Кронікл доносить з Єрусалиму, що британське військо вбило 16 арабів і багато ранило в боротьбі, яка завдала на північному сході від Назарету. З британськьої сторони не було ніяких жертв в людях. Багато арабів підпагло.

Так розправляється з арабським населенням "робітничий" уряд Мек-Доналда. Повстання, яке араби піднесли проти жидівських і британських капіталістів, британський "робітничий" уряд топить в крові.

З ШВАЙЦАРІЇ.

Фінансова поміч жертвам нападу.

Женева, Швайцарія, 12. вересня. — Пропозиція, яка має на цілі усунути війну через економічну поміч тій країні, яка зістане нападена, прийшла до фінансової комісії при Лідзі Націй. Новий плян має на цілі створення позичкового фонду, який мають вложити ті держави, що підпишуть цей плян. З цього фонду мається уділяти позички нападеним державам. Саму справу таких позичок лишається до розпорядженню рад Ліги, яка мусить мати односторонню згоду своїх членів на уделення позички нападеним державам.

Бри тій ській представник, дорд Семіа, дуже поирає цей проект, бо після його думки, це причиниться до того, що держави перестануть нагромаджувати великі припаси амуніції, і тимсамим це буде першим кроком до розоруження. Рівночасно кружляють поголоски, що британський представник має внести резолюцію, на підставі якої має бути назначене не лише число чинної армії, але також і час, на протязі якого резервісти мають підлягати чинній службі.

Ми певні, що новий плян позички для нападеної держави, це відноситься до Радянського Союзу, бо як би так інші кн-тайська армія перейшла радянськй кордон і зачала війну, то представники британського і французького імперіалізмів, Ліга Націй, сказалаб, що більшовики самі викликали війну і тому треба китайцям дати позичку, щоб могли оборонитися серед цивілізаціям.

Ліга Націй дала "блофу".

Женева, 10го вересня. — Ліга Націй, яка говорить про мир від самого початку свого існування, і яка ще до цієї пори не зробила абсолютного нічого конкретного в справі мира, блофує далі своїми фарисейськими сиробами державні сповного зброї. Представник Керу ште робив позицію, яка домагався назначення комісії, що мала б перестудіювати, в якій міри можна перенести резолюцію постанов Ліги, щоб вони

3І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

Вашингтон, 12. вересня. — На вістку з Лондону, що прем'єр Мек-Доналд приїде до Вашингтону десь около 4. жовтня і буде далі вести переговори з президентом Гровером відносно обмеження морських зброєнь, панує тут великий оптимізм, що згода в цім питанні є дуже близька. Труднощі, які стояли на дорозі до успішного розв'язання цієї справи, крутились довкола питання про тонаж кружляків. Велика Британія оперлася на тім, що тонаж її кружляків не повинен бути менший, як 350,000 тон. Коли-б Америка скінчила свою програму будування кружляків, то її тонаж вносив би тоді 305,000 тон. Америка каже, що коли Велика Британія хоче погодитися щодо обмеження кружляків, то мусить згодитися на знижку плянованого нею тонажу своїх кружляків, бо інакше Злучені Держави не згодяться на ніяку знижку свого наміченого тонажу. Коли не пришло б між ними до згоди відносно тонажу кружляків, то американський уряд думає, що можна буде прийти до згоди, щодо числа кружляків.

Та ми є того переконання, що, колиб навіть прийшло до згоди між цими двома великими державами відносно обмеження морських зброєнь, то оба вони будуть продовжувати будову воєнних кораблів тайно, бо війна між ними наступить, як не тспер, то в четвер.

Новий вістун мира.

Нью Йорк, 13. вересня. — В воздушній пристані Петерборо, пробовано нині новий найбільший літак в Злучених Державах. Нагляд над пробомі нового літака, мав його будівничий, Антоні Г. Г. Фоккер. До літака всіли: Еді Рікенбекер, капітан, і Роберт Вилкінс, поллярний летун, та ще щось десь кореспондентів різних газет.

Фоккер заявив підчас лету, що літак буде заосмотреній в 16 ліжок і буде везти 32 пасажирів. Його пересічна шкороість буде вносити 120 миль на годину, а найвища шкороість дійде 140 миль на годину. Він буде везти з собою запас з 700 гальонів газоліни і 60 гальонів оливи.

Приклонники малої тарифи віднесли побіду в першій боротьбі.

Вашингтон, 10. вересня. — Першу задирку в боротьбі над митною тарифною виграли сторони низької тарифи, коли сенат 57 голосами проти 27, прийняв резолюцію Симпсона. Ця резолюція приказує фінансовому комітету сенату домогатися від фінансового департаменту виказу доходових податків тих фірм і корпорацій, які є діткнені майбутньою новою тарифною. Всі демократи і прогресисти, як також і кількох республіканців, голосували за резолюцією Симпсона.

Рузвелт назначений губернатором.

Вашингтон, 11. вересня. — Теодор Рузвелт, ест буржуазного американського президента, зіврав нині назначений губернатором Порто Ріка. Окрім цього сенат затвердив нині номінацію: Джана М. Гарета, на

3І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

Вашингтон, 12. вересня. — На вістку з Лондону, що прем'єр Мек-Доналд приїде до Вашингтону десь около 4. жовтня і буде далі вести переговори з президентом Гровером відносно обмеження морських зброєнь, панує тут великий оптимізм, що згода в цім питанні є дуже близька. Труднощі, які стояли на дорозі до успішного розв'язання цієї справи, крутились довкола питання про тонаж кружляків. Велика Британія оперлася на тім, що тонаж її кружляків не повинен бути менший, як 350,000 тон. Коли-б Америка скінчила свою програму будування кружляків, то її тонаж вносив би тоді 305,000 тон. Америка каже, що коли Велика Британія хоче погодитися щодо обмеження кружляків, то мусить згодитися на знижку плянованого нею тонажу своїх кружляків, бо інакше Злучені Держави не згодяться на ніяку знижку свого наміченого тонажу. Коли не пришло б між ними до згоди відносно тонажу кружляків, то американський уряд думає, що можна буде прийти до згоди, щодо числа кружляків.

Та ми є того переконання, що, колиб навіть прийшло до згоди між цими двома великими державами відносно обмеження морських зброєнь, то оба вони будуть продовжувати будову воєнних кораблів тайно, бо війна між ними наступить, як не тспер, то в четвер.

Новий вістун мира.

Нью Йорк, 13. вересня. — В воздушній пристані Петерборо, пробовано нині новий найбільший літак в Злучених Державах. Нагляд над пробомі нового літака, мав його будівничий, Антоні Г. Г. Фоккер. До літака всіли: Еді Рікенбекер, капітан, і Роберт Вилкінс, поллярний летун, та ще щось десь кореспондентів різних газет.

Фоккер заявив підчас лету, що літак буде заосмотреній в 16 ліжок і буде везти 32 пасажирів. Його пересічна шкороість буде вносити 120 миль на годину, а найвища шкороість дійде 140 миль на годину. Він буде везти з собою запас з 700 гальонів газоліни і 60 гальонів оливи.

Приклонники малої тарифи віднесли побіду в першій боротьбі.

Вашингтон, 10. вересня. — Першу задирку в боротьбі над митною тарифною виграли сторони низької тарифи, коли сенат 57 голосами проти 27, прийняв резолюцію Симпсона. Ця резолюція приказує фінансовому комітету сенату домогатися від фінансового департаменту виказу доходових податків тих фірм і корпорацій, які є діткнені майбутньою новою тарифною. Всі демократи і прогресисти, як також і кількох республіканців, голосували за резолюцією Симпсона.

Рузвелт назначений губернатором.

Вашингтон, 11. вересня. — Теодор Рузвелт, ест буржуазного американського президента, зіврав нині назначений губернатором Порто Ріка. Окрім цього сенат затвердив нині номінацію: Джана М. Гарета, на

ВІСТІ З КАНАДІСЬКОГО ЖИТТЯ.

Домініальні вибори слідууючого року.

Роберт Форк, міністер іміграції і колонізації в федеральнім уряді, заявив підчас бенкету у Вінніпегу, влаштованого в його честь вінніпегською ліберальною організацією, що вибори до домініального парламенту відбудуться за 13 або 15 місяців.

Обороняючи свій департамент перед ріжними законами відносно його адміністрації Форк сказав, що комісія, яка складалася виключно з самої опозиції просліділа всі закни і вивнесла односторонню заяву, що всі закни є безпідставні.

Говорячи про іміграцію Форк заявив, що уряд обмежить фінансування іміграції, бо Канада є такою доброю країною, що люди повинні їхати до неї без ніякої фінансової допомоги зі сторони уряду.

Загальні вибори в Онтеріо.

Торонтонські часописи під датою 13. вересня доносять, що онтерієйський консервативний уряд Фергюсона розв'язє цими днями сойм і розпише нові вибори. Вибори відбудуться на 30. або 31. жовтня. Останні провінціональні вибори в Онтеріо відбулися 1-го грудня 1926 року.

Коли кореспонденти газет запитали Фергюсона на скільки такі поголоски є правдиві, то він відповів, що вони є неавторитетними і нічим більшим, лиш політичними здогадами.

Доповняючі вибори в Саскечевані.

Прем'єр Ендерсон оголосив день доповняючих виборів в Саскечевані. Дати доповняючих виборів є, як слідує: Ріджайна, Мус Джо, Саскатун і Ломсен: номінації на 30. вересня, а вибори на 7. жовтня. Тисден, Мусомін і Йорктон: номінації на 7. жовтня, а вибори на 14. жовтня. Рівночасно прем'єр заявив, що новий уряд приступить негайно до сповнення своїх передвыборчих обіцянок відносно введення певних змін в департаменті доріг. Він виготовить провінціональний іміграційний плян і предложит його домініальному уряду, як закон порушувати справу природних багачств Саскечевану.

Торнтон відновить свій контракт з Канадою.

Після звідомлень з Оттави, Ч. А. Донінг, федеральний міністер залізниць і водних доріг заявив, що контракт президента канадських національних залізниць Генрі Торнтона, якого рішенням виходить за кілька тижнів, буде відновлений.

Платні цього "робітника" вносить \$65,000 річно, а окрім цього він побирає \$10,000 річно на вилатки. З відновлення контракту платні президента Торнтон має бути відновлена і хоч це нема її назначеної, то Донінг заявив, що нема най-

меншої незгоди щодо нової платні президента.

Коли фармери західної Канади не будуть мати чим прожити своїх родин, бо посуха знищила засіви, то пан Торнтон, який побирає \$75,000 річно, дістане ще добру підвіжку. В Радянськім Союзі не найде-те, ні одного урядника, який получав би не 75, але й п'ять тисяч долларів річно, але в "демократичній" Канаді один такий "робітник", як Торнтон, бере платню за 150 робітників, а не робить роботи за одного секціона.

Новий уряд обіцяє багато.

Говорячи про шкільне питання прем'єр Дж. Т. М. Ендерсон заявив, що підчас останньої виборчої кампанії опозиція гостро критикувала уряд Гардінера за його шкільну систему і обіцяла, що, коли виборці Саскечевану допустять її до влади, то вона поробить драстичні зміни в шкільній системі і в департаменті публичних доріг. Новий уряд не буде придержуватися дискримінаційної політики, він буде трактувати всіх однаково, без огляду на політичну приналежність. Регулярна сесія буде скликана аж по новім році.

Порт Чорчил буде отворений слідууючої весни.

Доносьть з Ді Пес, Ман., що там перебував через кілька днів бувший посол до парламенту, Дж. А. Кемпбел і коментував над справою годсонбейської залізниці. Він сказав, що залізниця буде докінчена на цілий рік скорше, як цього сподівалися найбільші оптимісти. Зраз іде покращити роботу в будові пристані і багато роботи можна зробити в зимі, однак після його думки, найкраще буде, коли дорогу закінчиться на слідууючу весну і в тім самім часі отвориться порт. Федеральний уряд приступить незадовго до будови великого термінального елеватора, який буде містити 2 мільйони бушлів пшениці. Мр. Кемпбел додав, що населення західної Канади повинно бути вдячним уряду за те, що він побудував цю залізницю.

Цікаві ми знати за чий то гроші зроблено нам таке добро?

Найвищий суд в Канаді розбирає справу сенарського апелю.

Рада Залізничних Комішонерів ухвалила свого часу, що оплата за перевіз збіжки для експорту з Форт Вільям, Порт Артур, Вест Форд і Армстронг до порту в Квебеку, має вносити 18.34 центів за сто фунтів ваги. Передтим ця оплата вносилла 34½ ц. Таке розпорядження Ради ввійшло в силу з днем 12. вересня 1927 року. Сенарська компанія "файтунга" цю справу черз два роки і не можуть дістати сатисфакції, ввнесла відклик до найвишого суду. Її адвокати старуються доказати, що така оплата за перевіз збіжки є абсолютною за низька, і що Рада Збіжкових Комішонерів не мала права видавати такого розпорядження. Суддя Ламонт виступаючи аргументи компанії адвокати, здержався на кілька днів з вироким.

ЯК З'ЯВИЛАСЯ ЛЮДИНА НА ЗЕМЛІ

НАПИСАВ Л. В. КАНЕЛЬ

(Продовження.)

Всі вони великого росту, майже як людина. Найбільший мавполюд — горилла, а найменший — гібон. Горилла на зріст буває до 3 метрів і дуже сильний. На морді, на долонях і на підшви шерсті в нього нема, але в нього є борода, а шерсть на голові нагадує гриву. Морда в горилли чорна й блискуча, отже, він подібний до мурини.

Шимпанзе менший за гориллу, і самець досягає 1½ метр на зріст. Він укритий чорною шерстю, але на лиці, на китицях рук і ступнях ніг у нього теж немає шерсті. На обличчі росте біле волосся — ніби вуса й борода. Шкура його брудно-мясоного кольору.

Оранг-утан завбільшки приблизно такий, як шимпанзе: зріст самця — 1½ метра. Шерсть у нього довга та руда, на морді, руках та ногах шерсті немає, але теж є борода.

Гібони менші від усіх мавполюдів (до 1 метра на зріст) і менш від інших подібні до людини. Вони нагадують людину найголовніше будовою свого рівного черепа.

Всі мавполюди можуть ходити на двох ногах, але частіше рахують, спираючись руками об землю. Руки в них довші за ноги, а голова завжди підведена. Їхне вміння ходити на двох ногах іще побільшує їхню подібність до людей. Багато диких народів, що живуть в Африці та Азії у сусідстві з мавполюдами, вважають їх за людей. У західній Африці є повір'я, що шимпанзе колись належали до людського племені, але через їхні погані звички їх вигнали в ліси. Через те, що вони були дуже вперті й не бажали докинути свої погані нахили, їм довелося залишитися жити в лісах і зовсім продишавити. До людей вони не повернулися.

Про оранг-утана ще стародавні писали, що "в індійських горах живуть сатири, дуже злі тварини з людським обличчям, що вони ходять то просто, то рачки, але зловити їх можна лише в тому разі, коли вони постаріють або захворіють". У сімнадцятому віці на острові Яві жив лікар; він говорив, що декілька разів бачив лісових людей — і чоловіків і жінок. Вони ходили частіш просто й поводитися зовсім, як люди. Одна жінка, коли її оглядали незнайомі люди, дуже соромилася, заступалася руками, плакала і лише це говорила.

Але яванці стверджують, що лісові люди, звичайно, зуміли б говорити, коли б тільки хотіли, але не роблять цього лише з осласи, щоб їх не примусили працювати.

Мандрівники, що у вісімнадцятому віці приїздили до Європи з Африки та Азії, де вони бачили мавполюдів, розповідали про них багато вигадок. Вони заявляли, що мавпи б'ються палицями, бігають, як люди, будують собі хатини на деревах, таскають до себе жінок та дітей, ховають у землі своїх мерців і ще багато чого іншого. Спочатку і вчені вірили цим оповіданням і зовсім не знали, за кого вважати цих мавп, за людей чи за тварин, подібних до людей.

Але потім виявилось, що все це казки. Мавполюди — це не дикі, волохаті, хвостасті, то-що, страшні люди, але справжні сінські тварини. І живуть вони, як тварини, і нема в них жадних людських звичок. Але і своїм розумом і будовою свого тіла вони ближче від усіх тварин скидаються на людей.

Один англійський учений підрухував, скільки в людському тілі спільних ознак із мавполюдами. Виявилось, що з шимпанзе в нього 396 спільних ознак, з гориллою — 385, з оранг-утаном 272, а з гібоном — 188. Головніші ж ознаки, спільні в людині з усіма мавполюдами, такі:

1. У мавполюдів, як і в людини, немає хвоста.
2. У мавполюдів, як і в людини, немає волосся на обличчі, долонях та підшвах.
3. У мавполюдів (молодих) будова зубів нагадує людську.
4. Кістки мавполюдів дуже подібні до людського кістяка. Особлива подібність помічається в будові кінцівок (рук та ніг), а також у будові миски та огруддя. У людей 12 пар ребер і 12 грудних хребців, у оранг-утана теж 12, а в горилли і в шимпанзе 13 — лише на 1 більше.
5. Мозок мавполюдів і будовою і величиною схожий на мозок людини.
6. Зародок мавполюдів (особливо гібона) дуже подібний до людських зародків.

Майже всі ці риси подібності мавп до людини помітніші в молодих мавп. Що старша стає мавпа, то слабша її подібність до людини.

МАВПОЛЮДИ СХОЖІ НА ЛЮДИНУ НЕ ЛИШЕ БУДОВОЮ СВОГО ТІЛА. ЇХНЯ ПОДІБНІСТЬ ДАЛЕКО ГЛИБША.

Кажуть, "кривий родич" — кожний розуміє, що це близький родич, родич із крові. Так от виходить, що мавполюди споріднені людям і своєю кров'ю.

Що буде, коли собачі, приміром, вперснуті крові вовка? Нічого. А коли кіреліві вперснуті крові зайця? Або коневі крові осла? Теж нічого.

А от кіреліві вперснуті крові кішки, то в нього почнуться корчі, і він помре. Те саме буде, коли собачі вперснуті крові коня. При деяких захворюваннях людини доводиться вперскувати кров'ю сироватку тварини. Це, приміром, роблять при дифтерії або правці. Буває, що від цього в людини діється особлива сироваточна хвороба — огрушкі чужою кров'ю. Через те такі вперскування треба робити дуже обережно.

Кров складається з кров'яної рідини, або кров'яної сироватки, що в ній плавають кров'яні куляки — червоні й білі. Червоних кров'яних куляків більше, і від їхнього кольору вся кров здається червоною. Кров'яні куляки можна бачити під мікроскопом.

Але своїм земним складом кров різних видів тварин не однакова. Кров'яні сироватка тварин одного виду руйнує, розчиняє кров'яні тілця іншого. І від цього тварина може померти. Через це кин не трутяться, коли йому вперснуті крові іншого виду. Бо це близькі споріднені тварини. Кров спорідненої тварини шкоди не приносить — це в науці вважають за доведене.

А кров людини не тільки червоною, змішувана з кров'ю мавполюдів. Це значить, що людина і мавполюди споріднені складом своєї крові.

Є ще цікаві ознаки близького споріднення людини й мавпи. Наприклад, до людського тіла приживають деякі органи, взяті від мавпи.

Коли промачати нашу шню, то спереду під підборіддям ми почуємо твердий хрип. Це щитовий хрип горлянки. Його іноді видно навіть на око — вистає на шиї, і його звуть "борлак", або горлянковий випин. Особливо добре цей борлак буває видно у хлопців. На щитовий хрип і по боках від його лежить у людини маленький орган — щитова залоза. Ця залоза, хоч вона й маленька, має велике значіння в житті людини. Коли вона надміру виростає, людина занедає на важку хворобу (Базедова хвороба). Але, коли вона надто мала й погано працює — буває ще гірше: тоді людина стає ідіотом, "кретиністом", як кожуть учені. "Всі кретини недоумкуваті, мляві, маленькі на зріст і працювати не можуть."

Довгий час не знали, від чого стається ця хвороба, і через те не могли лікувати кретинів. Лише в останні часи взнали, що кретинізм буває від поганої роботи щитової залози. Тоді почали лікувати кретинів витяжками із щитових залоз різних тварин. Але від цього хвороба проходила дуже повільно. І от надумали пересаджувати в тіло кретина шматочок здорової залози. Але звідки її взяти? Спробували від тварин — але це не придалось, бо щитова залоза тварин до людей не приживається. Взяти ж шматочок щитової залози від людини вдається надзвичайно дуже рідко. Що правда, в тих випадках, коли це щастить, маємо дивні наслідки. Нещодавно до одної лікарні попали до операції жінка з Базедовою хворобою і 14-літня дівчинка — кретинка. Дівчинка ця була дуже мала на зріст, а розвитком була наїкча за трілітню дитину. У жінки вирізали частину щитової залози, і вона хутко одужала, а шматочок її залози пересадили кретинці. Дівчинка почала хутко розвиватися, виросла, покращала і за деякий час почала навіть учитися грамоті.

Але ж це щасливий випадок, і трапляється він рідко. Отже, лікувати кретинів людською щитовою залозою не завжди можливо. І от одного разу спробували взяти щитову залозу в мавпи і пересадили її кретинці. Виявилось, що мавп'яча залоза прижила й почала працювати. Кретин почав швидко одужувати, він підріс, дозрів його прояснився, колишня кволість зникла. Він став цілком працездатною людиною.

Ще краще буває, коли беруть залозу від мавполюдів. Гадають, що це тому, що залоза мавполюдів випускає в кров саме ті речовини, що потрібні людині.

А коли так, коли зношену або зіпсовану частину людського тіла можна замінити частиною тіла мавпи, це теж показує, що людина з мавпами близько споріднена.

Отже, "корені людини лежать у тваринному царстві. Вона левинна була розвинулася із тварин, поступово вдосконалюючись у своїй будові від нижчих до вищих, від водних до земних, від нижчих ссавців до людиноподібних приматів".

Інакше — людина є лише один із приматів. Це двісті років тому сказав іще великий Лінней, але він іще не розумів цих слів так глибоко, як ми розуміємо їх тепер. Людина — примат. Але вона гостро відрізняється від усіх інших приматів, вона стоїть незмірно вище від їх. Що ж ставить її так високо? Лише одне — надзвичайний розвиток людського мозку.

Людина не сильніша від інших тварин. Навпаки, вона слабша від них. У неї нема ні сильних м'язів, ні гострих та міцних ікол, ні рогів, щоб захищатися від ворога. В неї нема теплої шерсті, щоб утеретися від холоду. Ні зір, ні слух, ні нюх не розвинені у неї так, як у тварини. Людина слаба й беззахисна, але... вона розумна. А "обдарована розумом" — людина майже володар природи і перша з перших живих істот на землі.

Не в усіх людей мозок розвинений однаково. Є високо обдаровані, талановиті люди — письменники, вчені, в них мозок більш розвинений, ніж у звичайних людей. Але перебісню в європейських народів мозок важить 1,380 грамів, а в дикунів (у мурунів) 1,270 грамів. У жадної тварини немає такого важкого мозку. В горилли, наприклад, хоч як вона розвинена розумово, мозок важить лише 425 грамів, а в оранг-утана — 400 грамів.

У інших ссавців мозок важить іще менше. В лева, що його тіло удвічі важче за людське, мозок важить лише 220 грамів.

Людський мозок вартий уваги не лише своєю вагою. Великі пікули його вкриті цілою мережею різноманітних закруток та кривин. Коли б можна було взяти лише одну мозкову пікулу, її розгадати на ній усі ці кривини, то вона зайняла б площину в 135,000 мм². А коли б зробити те ж саме у шимпанзе — дістали б лише 39,500 мм². У нижчих мавп — лише 20,000 мм².

От яка велика площина людського мозку. І в цьому річ, мозок керує всім розумовою діяльністю тварини. Що мозок більший та складніший побудований, то тварина розумніша. А в інших тварин. Через це людина й розумніша від усіх. Навіть, розвинені великі пікули головного мозку, і в людини коло шипу в мавпи лоб дуже шматкий. Зате в мавпи щелепи більші й відує нюхом, краще розвинена, ніж у людини. Через те мавпи краще, ніж людина, розрізняють запахи.

Вага тіла людини значно перевищує вагу тіла мавпи, котів, собак, то-що, дуже вигнутає виступає черепна частина.

На людському черепі цікава ще одна річ: це підборіддя, що виступає наперед. Отже, у мавп справжнього підборіддя немає: в них шматок щелепи просто з рота йде скотного пада. Учені гадають, що розвиток підборіддя в людині зв'язаний з її вмінням говорити.

Не всі органи в людському тілі вдосконалились так, як мозок. Навпаки, дещо в тілі людини залишилось таке, яке було в зовсім-зовсім давніх предків — нижчих хребетних тварин.

Така, наприклад, рука людини, що має п'ять пальців. П'ятипалу руку мали нижчі хребетні тварини. Але вона беззахисна, безбройна й слаба, і через те у багатьох тварин вона згодом змінилась. У kota вона обернула на лапу з пазурями, у корови на дволапу, а в коня на однолапу ногу. А в мавпи та в людини вона хоч і бергла свої перші 5 пальців, але зате пальці ці протягом часу де-далі, то все краще розвивались. Що правда, людина не може захищатися своїми пазурями. А, проте, своїми добре розвиненими пальцями вона може працювати. Не було б у людини такої руки, вона не зуміла б зробити собі й першого знаряддя. А перше людське знаряддя, це — початок людської культури. І все, що твориться тепер, усі дивні досягнення техніки, промисловости, мистецтва, — все це було б неможливе без пристосованої до найтоншої роботи людської руки.

(Далі буде.)

ЩО ТАКЕ ГЕМОРОЙ.

Слово "геморой" визначає вен кутниці, свербіння, кровотечу. В медицині цим словом визначають лише кровотечу з поширених вен кутниці й відхідника.

У чому ж полягають причини цього хворобливого стану вен кутниці й відхідника, і чому поширюються ці кровоносні судини? Є багато умов, що гальмують кровообіг: робота в надмірному ступені, їзда верхом, сильні напруження, різкі пухлини в черевній дуплині то-що, які можуть спричинитися до геморою. Геморой може бути і за нормальної вагітності, яка теж викликає цю недугу, бо вагітній, ураз давить на кутниці й гальмує в цей спосіб її кровообіг.

Венні з'юкола і в середині поширюються й утворюються вузли, шишки, так звані геморoidalні шишки. Кількість таких вузлів буває неоднакова. Звичайно ці вузли утворюються безпосередньо біля кутниці — в середині або з'юкола. Стінки цих вузлів товщають, часто-густо запалюються, вкриваються виразками, лопаються і кровоточать. Тканина, що оточує ці вузли, теж змінюється, в ній розвивається запалення, що часто закінчується гноянкою.

Ця гноянка, прориваючись, зводить до утворення норичі кутної кишки, дуже болізно для хворого. Бувають випадки, коли норича перебігає дуже тяжко і може спричинитися до загального зараження крові зі всіма тяжкими наслідками.

Як же перебігає геморой, який бувають після нього наслідки?

Перше, на що скарижиться хорий на геморой, це свербіння біля кутниці. Свербіння, посилюючись, викликає подразнення шкіри навкруги кутниці, далі утворюються шишки, у наслідку чого у хворого виникають болісні почуття. Потім геморoidalні вузли поволі збільшуються, виникає відчужорідне тіло. Кутниця звужується, і підчас спорожнення хорий відчуває такий гострий біль, що іноді він стає навіть непритомний.

Ось чому хорі на геморой намагаються затримувати спорожнення, побоюючись болю. Це не більше погіршує їхній стан, бо великі маси калу з кутниці гальмують кровообіг, і шишки чимраз дужче побільшуються. Найгостріші болі бувають, коли випадають внутрішні вузли або коли їх придавлять. Хорі з придавленими шишками не можуть ані ходити, ані сидіти, ані стояти. Лише коли хорий лежить на боці, йому трохи легше.

Якщо сказаного вище видно, як ця здавалось би нескладна, хвороба тяжко відбивається на стані хорих. Звичайно, певні втрачують бажання працювати, стають нервові, дражливі, часто у них розвивається невдоволення, лихачення, серцебиття.

Як же розвинути геморой? Як же те, що ми говорили вище, запобігти нас із вищказаними, які бувають підчас цієї недуги, якщо будь-хто спостерігає в себе такі явища (поширені

вен кутниці, свербіння, кровотечі то-що), то треба звернутися до лікаря, щоб він дослідив і розпізнав хворобу. До лікаря треба конечно звернутися ще й тому, що під виглядом геморою, часто-густо у старих людей розвивається така страшна хвороба, як пістряк кутниці. Часто буває, що людина, в якій буває кровотеча з кутниці, не звертає на неї уваги, вважаючи, що це гемохлини в черевній дуплині то-що, які можуть спричинитися до геморою. Геморой може бути і за нормальної вагітності, яка теж викликає цю недугу, бо вагітній, ураз давить на кутниці й гальмує в цей спосіб її кровообіг.

Венні з'юкола і в середині поширюються й утворюються вузли, шишки, так звані геморoidalні шишки. Кількість таких вузлів буває неоднакова. Звичайно ці вузли утворюються безпосередньо біля кутниці — в середині або з'юкола. Стінки цих вузлів товщають, часто-густо запалюються, вкриваються виразками, лопаються і кровоточать. Тканина, що оточує ці вузли, теж змінюється, в ній розвивається запалення, що часто закінчується гноянкою.

Ця гноянка, прориваючись, зводить до утворення норичі кутної кишки, дуже болізно для хворого. Бувають випадки, коли норича перебігає дуже тяжко і може спричинитися до загального зараження крові зі всіма тяжкими наслідками.

Як же перебігає геморой, який бувають після нього наслідки?

Перше, на що скарижиться хорий на геморой, це свербіння біля кутниці. Свербіння, посилюючись, викликає подразнення шкіри навкруги кутниці, далі утворюються шишки, у наслідку чого у хворого виникають болісні почуття. Потім геморoidalні вузли поволі збільшуються, виникає відчужорідне тіло. Кутниця звужується, і підчас спорожнення хорий відчуває такий гострий біль, що іноді він стає навіть непритомний.

Ось чому хорі на геморой намагаються затримувати спорожнення, побоюючись болю. Це не більше погіршує їхній стан, бо великі маси калу з кутниці гальмують кровообіг, і шишки чимраз дужче побільшуються. Найгостріші болі бувають, коли випадають внутрішні вузли або коли їх придавлять. Хорі з придавленими шишками не можуть ані ходити, ані сидіти, ані стояти. Лише коли хорий лежить на боці, йому трохи легше.

Якщо сказаного вище видно, як ця здавалось би нескладна, хвороба тяжко відбивається на стані хорих. Звичайно, певні втрачують бажання працювати, стають нервові, дражливі, часто у них розвивається невдоволення, лихачення, серцебиття.

Як же розвинути геморой? Як же те, що ми говорили вище, запобігти нас із вищказаними, які бувають підчас цієї недуги, якщо будь-хто спостерігає в себе такі явища (поширені

ВІСТІ З КАНАДИ.

Перший транспорт канадської пшениці з Порт-Чорчїл до Англії.

Перший транспорт канадської пшениці, який відіде порту Чорчїл до Англії, складається з тисячу маленьких мішечків, з яких кожний містять в собі два фунти манітобської пшениці число 1. нортен. Ця пшеницю висилає компанія Годсон Бей до Лондону і таїде урядники роздадуть мешканцям Лондону на пам'ятку першої історичної посліжки канадської пшениці через вищказаний порт. Ця посліжка буде перевезена до Англії кораблем Годсон Бей компаній який називається Унгава. По сілжкою займеться збіжжева компанія "Джеймс Річардсон і снд Сон".

Новий президент Грейні Ексчендж.

Хочемо поділитися "радісною вісткою" з фермерами що на днях вибрано нового президента вінніпегського Грейні Ексченджу. Є ним віце-президент Бритіш Емпайр Грейні Компані, В. А. Морфі Дж. А. Кров — уступаючий президент цього "гнізда шершенів" сказав, що Грейні Ексчендж мав дуже добрий рік і відіграв свою роль в продажі канадської збіжжя.

Яку роль відіграв він в цій справі, найкраще можуть сказати фермери, яких збіжжеві спекулянти прямо обрабували в продажі торічного збору збіжжя.

Будуть робити чистку.

А. С. Стюарт, міністер доріг і мавпів в так званім "кооперативнім уряді" Саскечевану, приїхав 10. вересня з Ріджайні до Йорктона. На стації привітало його велике число його прихильників і приятелів. Відповідаючи на привітання Стюарт заявив, що новий уряд робить певні зміни в "сивіл сервіс" департаменті, однак буде відноситися з милосердям зглядом тих службовців, які є жонаті і мають фамілію. "Ми будемо руководитись в цій справі справедливстю, а не тим, як хто голосував, все-ж таки знайдуться деякі політичні агенти, яких треба буде викинути за борт".

Говорили про становницю, яке заявила "незалежна" і "прогресивна" групи підчас недавньої спеціальної сесії сойму, на якій повалено уряд Гардінера, Стюарт сказав, що вище згадані групи могли повести справу так, що треба було розписати нові вибори, а це було б воля на млин Гардінера.

Невдоволення між прогресістами.

Екзекутива прогресивної партії в Саскечевані відбула 11-го вересня своє засідання в Ріджайні, на яким, як подають часописи, прийшло до великого непорозуміння відносно акції д-ра Р. Стайна, прогресивного посла з Генлеї, який прийняв міністерську посаду в новім "кооперативнім уряді". Деякі члени екзекутиви грозили своєю резигнацією, однак на підставі заяви секретаря прогресивної партії в Саскечевані Г. В. Торна, до резигнації не прийшло.

Ліберали переводять реорганізацію.

Джордж Спенс, один з членів бывшего Уряду Гардінера, з'явився Головнім організатором ліберальної партії в Саскечевані заявив, що на мітингу провінційальної екзекутиви ліберальної організації рішено скаликати провінційальний з'їзд, як не пізно в знім, то часно на весні, на яким передискутується ліберальні принципи і вважати більш політичний програми на майбутнє. Організаційний комітет породить старання, щоб на згаданій конвенції були зареєстровані всі виборчі округи.

3 області господарства і науки.

НЕ СПІШІТЬСЯ З ПРОДАЖЕМ ПШЕНИЦІ.

Що було причиною таких великих різниць в цінах на пшениці через кілька останніх місяців? Наприклад, в місяці травні ціна на пшениці була така низька, якої ще не було від 1923 року. В кілька тижнів опісля вона піднялася до сенсаційних цін, а в останніх часах знову впала на довший час, таке обниження ціни цілком не було об'явлене звітом врожаю, а тільки в Канаді, але і в Європі. Американські газети звинувачують вину за недавнє обниження цін на пшениці на американських фермерів, які кинули на ринок величезну кількість пшениці, щоб скористатися з високих цін. Таке переповнення ринку пшеницею, або, як дехто називає домпнування, можна порівняти, хоч би до такої сцени: Горить величезний будинок, в якому знаходяться сотні людей. Всі вони серед страшної паніки кидаються скажено на всі боки, щоб знайти вихід на двір і врятуватися від смерті. Кількох з них вдалося врятуватися ціною смерті, великого числа менше щасливих мешканців того будинку, які через загальну паніку не встигли втіти з горючого будинку і знайшли в ній страшну смерть.

Нема найменшої причини, щоб ціна на пшениці впала цього року так, щоб аж не могла покрити коштів продукції, але фермері мусять притримуватися уміреного достачання пшениці на світові ринки. Світ потребує пшениці, однак ціна залежатиме на тім, скільки її в на ринку і який є на ній попит. Річ звична, що коли світові ринки є нею переповнені так, що тимчасовий попит не потребує її в такій кількості, то ціна на пшеницю мусять падати, бо тоді купець купує те, чого він зараз не потребує, але може аж десь за кілька місяців.

Так далеко, як це відноситься до світового заупотребування пшениці, воно є завжди достатньо стале, коли ринок не є засипаний пшеницею так, що попит є менший, як кількість. Таке домпнування пшениці на ринок спричиняє обниження ціни, за що дуже часто є від-

ЗНОВУ ЗАКЛИКАЮТЬ ПРОДУКУВАТИ.

Кожну виставу організації, як також багато ріжких організації живого скота, які сдержують субвенції, себто заповодити від домінарного уряду, закликають подати про сенько!...

Коли вже вчені провірять такі речі про пасікомах, тоді інші вчені мають придумати відповідні хімічні сордета до виділення пасікомах на масову скалю, при помочі всіх відповідних технічно-механічних засобів. Тоді людина побідить пасікомах, але, як довго на чолі країні і державі стоять уряди і влада, що думають про витрату мільйонів сум річно на зпичення людини людиною, на цілі вощі, ноти пасікоми брадуть, рож пад людиню.

Далого і з точки погляду достаточної кількості поживи на майбутне для людини, клясово свідоме робітництво і фермерство мусять стремити усянути як-найкорше панів від влади, а перебрати цю владу в свої мукі і фонди, які ніші марнуються на вощі приготування і озороювання, обернути розумно сла вітну проти найбільшого ворога людскости, пасікомах.

Великі хижі звіри не є ніші цілком страшні для людини, бо вони не множаться так страшно, як множаться пасікоми. Найтрудніші побороти їх є тому, що пасікоми скорше живуть на ланній землі, яку людина і тому є більше приспособлені до умови життя на цій землі.

З маслом таксамо.

Ситуація відносно масла, є майже така сама. Говориться, що Канада побіває решту світа в кількості копусмії мажє в порівнянню до свого па-

сеження. Помимо постійно зростаючої продукції масла, Канада не має що виплатити за Гранию. Дріб і овече мясо також сягають великої продукції в Канаді, однак за Гранию не виплатяється нічого, все зідать голодні канадійці.

Експорт свинського мяса паде також в долину на велику скалю. За 1928 рік Канада зменшила експорт свинського мяса о 30 мільйонів фунтів. Міністер рільництва висказує бажану, що коли справа з свинським мясом піде так далі, то в протягу двох років, Канада, по змного зростаючої продукції свиней, втратить своє місце на малі тих країн, які експортують свинське мясо.

Дійсно ті, канадійці, якісь неспадні. Та цікаво було б почути від того папа, хто то так поїде і всі яйці, овече мясо і масло? Ми знаємо, що багато безробітних не має за що випити горлячко чаю. Знаємо також і те, що коли до фермера приходить купець купувати свині, то завжди говорить, що немає пошту на свині і тому вони такі. А про яйці, то вже хіба її неговорити! Сторники по фермерських місечках беруть їх майже в пресенці. Закликаєи колєсь ріжкі міністри фермерів продукувати пшеницю, а ті як напродукували, то не було її потім де подіти. Забрали збіжжє спекулянти майже задармо.

Телята треба трі або чотири рази денно через кілька днів.

Як вчиться телята пити з пейла?

Коли теля взяти від корови негайно по народженню, воно навчиться пити дуже скоро. Коли ж оставити його на кілька днів біля матері, то воно стане опісля упертим і не дається так скоро привичити пити з пейла. Терпеливість грає велику роль в причуванні теляти до пиття з пейла. Теля є молоде; вона не знає, що ви хочете і биттям або котанням його ногами, не навчить його пізнати, що ви хочете.

Голодне теля є дуже здібне учнем. Коли воно зразу не хоче пити, лишіть його. Це йому нічого не зашкодить, як воно втратить один обід, зате воно другий раз буде лакоміше старатися навчитися пити. Спочатку треба давати йому лиш трохи молока і вважати, щоб молоко було завжди тепле. Класти йому палець в писок є доброю практикою, бо цим його приваблюється до поживи. Коли це не помагає, тоді треба приперти його десь в кутику і встромити його голову в пейло. Так скоро, як теля засмакує молоко і коли воно є голодне, то навчиться пити досить скоро.

Скільки молока, яку поживу давати теляти, залежатиме від його зросту і сил. Звичайно, теля потребує на початку, від 3 до 4 кварт молока денно. Цю кількість молока треба розділити на три рази і давати йому по рішній мірі три рази на день. Треба кормити теля неперезведеним молоком цюаємозиме три тижні. Замовназіть незрозведене молоко, абирання треба дуже поостерегти. Вже на шестім тижні життя, може теля кормитися допраним молоком. Таким молоком треба його кормити аж до сегомо або осьмого місяця його життя. За багато телят і в завадго вчасній віці кридяться телята тому, щоб дістати трохи білїше молока для паєт і крові. На допрання молока можна виховати домі майбутні корови, але лише тоді, коли теля кормиться ним через довгий час. Цілком природно, що денну

БОРОТЬБА З НАСІКОМИМИ.

Професор Брюс, світовий слави авторитет про пасікомах, говорить, що через те, що на великих фармах тяжко вести боротьбу з пасікомами, в Америці люди будуть мусяти переходити поволі на малих фермів, бо тільки на малих фермах можна буде подати достатню кількість пшениці.

В боротьбі, яка йде постійно між людиною, а пасікомами, останні дістають перх. І це завжди має непокогти. Треба буде зменшити і напружити всі сили людєтва проти пасікомах, щоб їх побороти.

Недавно говорив про цю справу "польовий лікар" проти пасікомах в Америці, др. Доріс Бейлі Делай, який сказав, що тільки тоді людина поборе свого найбільшого ворога пасікомах, коли піде проти них організовано. Насамперед мусять на них ввійти вчені, які президять життя і анімаці природних ворогів пасікомах. Відомо, що кожна тварина своєю масею оброблює ворога, який її шкідливіше. Це так званий паразит пасікоми, який годуються на тілі пасікоми, або є не мали бактерії, які це робить.

Цей факт, що на світі нема масею свого ворога, волею найкраще, що людина не приває і кільсь розумна сила, а стіпа

ВИНАХІД ПРОТИ ВИМЕРЗАННЯ ОЗИМИНИ.

В с. Карлівці на Полтавщині селянин Лисенко винахідив спосіб запобігати вимерзанню озимини. По довших дослідах, іменню, Лисенко прийшов до переконання, що усі стеблові рослини, а головню збіжжя мають певний період розвитку, в якому осягають озимість навіть тоді, коли є засіяні весною. Цей період утворюється штучно при приписаній вогкості і відповідній температурі. Час зросту збіжжя тоді зменшується, границя між озимим і ярим збіжжям зникає. Наслідок цього є можливість сіяти озимину весною і тогож року збирати з неї врожай, а яре збіжжя — збирати значно скорше як до тепер, уникаючи цим робом шкідливої посухи.

Свое відкриття перевів Лисенко на практиці. Першого травня ц. р. засіяв він чверть десятияти озиміи пшениці сорту "українка" і стільких озиміи ячменю. Показалося, що так пшениця, як і ячмінь уже 14. липня дозріли. Мало того! Урожай з цієї пшениці вносив біля 160 пудів на десятину, підчас коли в одночас засіяна яра пшениця в тому самому господарстві видала заледви 70 пудів на десятину.

Винаходом Лисенка зацікавився жидо Нуркомзем (Народний комісаріят Земельних справ) України, а заступник Наркому земельних справ Горбач так висказався про него: "Цінність винаходу Лисенка для сільського господарства — надзвичайна. Легко собі уявити, яку величезну роль може відіграти примінення його методу особливо в степовій смузі України, що систематично зазнає згубного впливу несприятливих кліматичних обставин. Наркомзем уже тепер вживає заходів, щоб Лисенко в радянських господарствах

ЯК ХОДИТИ КОЛО ТЕЛЯТ?

Великі хижі звіри не є ніші цілком страшні для людини, бо вони не множаться так страшно, як множаться пасікоми. Найтрудніші побороти їх є тому, що пасікоми скорше живуть на ланній землі, яку людина і тому є більше приспособлені до умови життя на цій землі.

З маслом таксамо.

Ситуація відносно масла, є майже така сама. Говориться, що Канада побіває решту світа в кількості копусмії мажє в порівнянню до свого па-

ПИТАННЯ РЖИ НА ПШЕНИЦІ РОЗВ'ЯЗАНЕ

Не так то давно, багато людей дивилося на вчених' дослідників, як на якісь людські сотворіння, які цілковито віддали своє життя на досліді над ріжкими комахами, або які загубилися в лабіринті наукових дослідів. Але практичне застосування науки до індустрії змінило ситуацію, і в результаті, на багато винахідників і дослідників дивляться зараз, як на добродіїв людства. Всякий винахід має свою певну вартість так довго, як довго його живиться на загальну користь суспільства. Навіть такий страшний винахід, як це вдалося знайти професорові Ліонардові Гілови в Англії, при помочі якого один грам, себто одна ложка, сухої токсини (тріла) яку виторюють бактерії, можна вбити один мільйон людей, може бути навіть дуже корисний, коли цей професор подумав ще трохи глибше і замість людей, вбив своїм винаходом сусликів, ворон, шкідливих хробів, які нищать збіжжя і т. ин.

Від довшого часу вчені застановлялися над тим, як би то знищити ржу на збіжжю. Зараз оголошено, що вже винахід озиміи пшениці, яка є відпорна ржі. Покищо, офіційльний звіт про винахід цієї пшениці тримається в тайні. Все-ж таки націоналістичне а трох достовірних жерел надходять вісти, які стверджують, що повний успіх в цій справі є певний. Д-р. Дж. Б. Герингтон з департаменту господарства при університеті в Саскатуні, Саск., доносить, що

БОРОТЬБА З НАСІКОМИМИ.

Професор Брюс, світовий слави авторитет про пасікомах, говорить, що через те, що на великих фармах тяжко вести боротьбу з пасікомами, в Америці люди будуть мусяти переходити поволі на малих фермів, бо тільки на малих фермах можна буде подати достатню кількість пшениці.

В боротьбі, яка йде постійно між людиною, а пасікомами, останні дістають перх. І це завжди має непокогти. Треба буде зменшити і напружити всі сили людєтва проти пасікомах, щоб їх побороти.

Недавно говорив про цю справу "польовий лікар" проти пасікомах в Америці, др. Доріс Бейлі Делай, який сказав, що тільки тоді людина поборе свого найбільшого ворога пасікомах, коли піде проти них організовано. Насамперед мусять на них ввійти вчені, які президять життя і анімаці природних ворогів пасікомах. Відомо, що кожна тварина своєю масею оброблює ворога, який її шкідливіше. Це так званий паразит пасікоми, який годуються на тілі пасікоми, або є не мали бактерії, які це робить.

Цей факт, що на світі нема масею свого ворога, волею найкраще, що людина не приває і кільсь розумна сила, а стіпа

ВИНАХІД ПРОТИ ВИМЕРЗАННЯ ОЗИМИНИ.

В с. Карлівці на Полтавщині селянин Лисенко винахідив спосіб запобігати вимерзанню озимини. По довших дослідах, іменню, Лисенко прийшов до переконання, що усі стеблові рослини, а головню збіжжя мають певний період розвитку, в якому осягають озимість навіть тоді, коли є засіяні весною. Цей період утворюється штучно при приписаній вогкості і відповідній температурі. Час зросту збіжжя тоді зменшується, границя між озимим і ярим збіжжям зникає. Наслідок цього є можливість сіяти озимину весною і тогож року збирати з неї врожай, а яре збіжжя — збирати значно скорше як до тепер, уникаючи цим робом шкідливої посухи.

Свое відкриття перевів Лисенко на практиці. Першого травня ц. р. засіяв він чверть десятияти озиміи пшениці сорту "українка" і стільких озиміи ячменю. Показалося, що так пшениця, як і ячмінь уже 14. липня дозріли. Мало того! Урожай з цієї пшениці вносив біля 160 пудів на десятину, підчас коли в одночас засіяна яра пшениця в тому самому господарстві видала заледви 70 пудів на десятину.

Винаходом Лисенка зацікавився жидо Нуркомзем (Народний комісаріят Земельних справ) України, а заступник Наркому земельних справ Горбач так висказався про него: "Цінність винаходу Лисенка для сільського господарства — надзвичайна. Легко собі уявити, яку величезну роль може відіграти примінення його методу особливо в степовій смузі України, що систематично зазнає згубного впливу несприятливих кліматичних обставин. Наркомзем уже тепер вживає заходів, щоб Лисенко в радянських господарствах

ЯК ХОДИТИ КОЛО ТЕЛЯТ?

Великі хижі звіри не є ніші цілком страшні для людини, бо вони не множаться так страшно, як множаться пасікоми. Найтрудніші побороти їх є тому, що пасікоми скорше живуть на ланній землі, яку людина і тому є більше приспособлені до умови життя на цій землі.

З маслом таксамо.

Ситуація відносно масла, є майже така сама. Говориться, що Канада побіває решту світа в кількості копусмії мажє в порівнянню до свого па-

ПИТАННЯ РЖИ НА ПШЕНИЦІ РОЗВ'ЯЗАНЕ

Не так то давно, багато людей дивилося на вчених' дослідників, як на якісь людські сотворіння, які цілковито віддали своє життя на досліді над ріжкими комахами, або які загубилися в лабіринті наукових дослідів. Але практичне застосування науки до індустрії змінило ситуацію, і в результаті, на багато винахідників і дослідників дивляться зараз, як на добродіїв людства. Всякий винахід має свою певну вартість так довго, як довго його живиться на загальну користь суспільства. Навіть такий страшний винахід, як це вдалося знайти професорові Ліонардові Гілови в Англії, при помочі якого один грам, себто одна ложка, сухої токсини (тріла) яку виторюють бактерії, можна вбити один мільйон людей, може бути навіть дуже корисний, коли цей професор подумав ще трохи глибше і замість людей, вбив своїм винаходом сусликів, ворон, шкідливих хробів, які нищать збіжжя і т. ин.

Від довшого часу вчені застановлялися над тим, як би то знищити ржу на збіжжю. Зараз оголошено, що вже винахід озиміи пшениці, яка є відпорна ржі. Покищо, офіційльний звіт про винахід цієї пшениці тримається в тайні. Все-ж таки націоналістичне а трох достовірних жерел надходять вісти, які стверджують, що повний успіх в цій справі є певний. Д-р. Дж. Б. Герингтон з департаменту господарства при університеті в Саскатуні, Саск., доносить, що

ПРОТИРЖАВНИЙ НІМЕЦЬКИЙ СТАНДАРД СЕПАРАТОР

Це є сепаратор, який не ржанє і через те він так скоро поширився в короткім часі в цій Канаді і чому кожний фермер, який потребує крімсепаратора, купує тільки Стандард.

1. Стандард сепаратор є знаний від довгого часу у всіх частях світа, як найкраща і найліпша машина.
2. Новий стандард гарантує найліпше відділення сметани від зростаючої і протиржакого фосфорового борола і тому навіть по мільйонній кількості не віддає жодної краплі сметани в відділеній сметані.
3. Машинку дуже легко тримати чисто, бо всі частини машини як одиниця кружальця, цилінди на молоко і сметану і т. д. є зроблені з цинку і не піддаєся іржі, а на зовнішній частині є всі нікельовані.
4. Вузли машини є тріпка і цілком поєднані. Бачок сметани є рухомий.
5. Машинка автоматично сама себе наповнює.
6. Стрижки сметани є патентовані німецької пружини.
7. Ця машина дуже злива, а працює дуже приступно, почавши від \$6.00 і лише заледви і трохи по \$3.00 щомісяця.
8. За кождою машинкою є тільки одна запчастинка.

Цей сепаратор має велику шестини: від 150 фунтів до 1,100 фунтів. Скорот ржанє, ато для мотора.

Наша фірма випоркує також дрільові плуги, машинки до шиття панам, спеціальні машинки до печення миса, машинки до мелення каші.

ВИТІПАЙ І ЗАШІТЬ ЦЕЙ КУПОН ПО БЕЗПЛАТНОМУ КАТАЛОГУ:

Standard Importing & Sales Co.
156 PRINCESS STREET
Winnipeg, Manitoba

STANDARD IMPORTING & SALES CO.
156 PRINCESS ST. WINNIPEG.

Витіпай, він безплатний каталог.
Назва..... Пров.....

ПРЕСОВИЙ ФОНД “ФАРМ. ЖИТТЯ”

Table listing donors and amounts for the Farm Life Press Fund. Includes names like Березневий Комітет, Колмен, Алта. (з підприємств) \$16.00, Березневий Комітет, Смоки Лейк, Алта. (збірка) 13.50, Фармерське Товариство, Опал, Алта. 11.95, etc.

Table listing donors and amounts for the Farm Life Press Fund. Includes names like М. Клевак, Сторджешіл, Алта. .50, П. Твердий, Нортерн Велей, Алта. .50, Т. Бережанський, Тофилд, Алта. .50, etc.

Симко, Онт. Тов. С. Розник зібрав на листу ч. 3871 на передплату "Ф.Ж." \$1.50; на пресовий фонд по 25 ц.: В. Колодзінський, С. Розник. Разом пресфонду 50 ц.

Нордег, Алта. Відім Р.З.Т. зібрав на передплату "У.Р.В." \$6.00; на передплату "Робітниця" \$1.50; на пресовий фонд "Робітниця" пресовий фонд "Робітниця" \$3.50; на пресовий фонд "У.Р.В." \$23.20; на передплату "Ф.Ж." \$6.00; на пресовий фонд "Ф.Ж." \$1.00; С. Трухан 50 ц. Разом на пресфонд "Ф.Ж." \$1.50.

Свирид, М. Чорник; по 10 ц.: В. Н. Ремюк, А. Ворона, В. Малик, М. Грисько, І. Грисько, Д. Г. М. Галай, Д. Г. Сидорко; І. Г. 7 ц. Разом \$4.27. Килжени, Ман. Тов. І. Зварич зібрав на листу ч. 726 на передплату "Ф.Ж." \$5.25; на пресовий фонд В. Плішка 50 ц.; І. Зварич 25 ц. Разом пресового фонду 75 ц.

Верігін, Саск. Тов. Н. Палюк зібрав на листу ч. 1662 на передплату "Робітниця" \$1.50, на передплату "Ф.Ж." \$14.00; на пресовий фонд "Ф.Ж." \$1.00; Д. Бочко \$1.00; А. Ф. Конкін 25 ц. Разом пресового фонду \$1.25.

Опал, Алта. Дорогі Товариші: Посилаю Вам \$11.95 на пресовий фонд "Ф.Ж." від Фармерського Товариства з місцевої влаштувало забаву і весь прихід призначило на вище згадану ціль. Забава наша була примірна. Завалялися товариші без перешкоди й не забули на цій забаві про нашу пресу. Тож товариші з інших місцевостей повинні влаштувати забаву, з яких прихід повинен йти на цю фармерський часопис. Бо і часопис "Фарм. Життя" отримує нам очі, вказує на наші хиби й підвищує нас, як ми повинні організуватися до боротьби проти великих галасів. Пацські часописи не навчають нас нічого доброго, бо вони висловлюються напам. Тож час вже, щоби товариші фармери віддалися в одну велику армію й разом з нами зусиллями й рідом з наших газет основаною з нами газетою.

Всім товаришам і товаришам з околиці Опал, щира подяка. З товариським привітом, В. Янич.

Скатленд, Фарм, Алта. Дорогі Товариші: Посилаю Вам \$10.00, з того передплату на "Ф.Ж." і \$6.00 пресового фонду. На пресовий фонд посилаю на вселю, що йому присвячено в листі тов. П. Гнатюк.

Всім товаришам і товаришам з околиці Опал, щира подяка. З товариським привітом, В. Янич.

Скатленд, Фарм, Алта. Дорогі Товариші: Посилаю Вам \$10.00, з того передплату на "Ф.Ж." і \$6.00 пресового фонду. На пресовий фонд посилаю на вселю, що йому присвячено в листі тов. П. Гнатюк.

ка в околиці Фішер Бренч. Збірку започаткував тов. С. Обильницький й слідом за ним пішли наступні товариші: По \$1.00: новожени А. Гнатюк, його дружина Л. Гнатюк; М. Смаль 50 ц.; по 25 ц.: М. Скибіньський, С. Дмитренко, С. Цимбалістий, Ч. Свичир, Ч. Дейвіс, Ю. Антончук, Т. Давид, Т. Гнатюк, С. Обильницький; по 15 ц.: І. Томчук, П. Томчук, С. Баринський; по 10 ц.: В. Жаровський, В. Дубовський, М. Дубовський, Ю. Дубовський, П. Ковальчук, П. Костик; по 5 ц.: І. Гусак, О. Гнатюк, А. Дмитренко, П. Гнатюк. Разом пресового фонду \$6.00.

Всім жертводавцям щира подяка. З товариським привітом, Г. Гнатюк.

Енгл Лейк, Алта. Тов. І. А. Горбасенко зібрав на листу ч. 1829 на передплату "Ф.Ж." \$4.00; на пресовий фонд по \$1.00: І. А. Горбасенко, А. Дзюба. Разом пресфонду \$2.00.

Росленд, Б. К. Дорогі Товариші: Посилаю \$2.00 на робітничо-фармерський часопис "Фарм. Життя" і тишує, що ми українські робітники чуждари можемо висказати свої думки і повчитися, як боротися проти цих злодій. Бо робітничо-фармерська преса це є то зерцало, в яке дивляться всі думки робітників, багать в цьому самі себе, багать хитрої маніпуляції. Тому я чуюсь обов'язаний допомогти своїй пресі бодай маленькою лептою.

Зложили на пресовий фонд по \$1.00: І. Шинкарук, П. Шинкарук. Разом \$2.00. З товариським привітом, І. Шинкарук.

Всім жертводавцям щира подяка. З товариським привітом, Г. Гнатюк.

Дорогі Товариші: Я сколектував пресфонду на "Ф.Ж." \$3.75, висилаю до Вашої адміністрації \$3.60, бо решта пішло на оплату пошти. Біденька це колекта, але ліпше хоч що-то, чим зовсім нічого. Треба признати, що в цьому часі дуже прикро за центи коло нас. Працюємо тяжко, однак не користуємося з тої праці, бо є такі галаси, що використовують нас. Всеж таки ми повинні помагати нашій пресі чим можемо, бо з неї ми вчимося, як боротися з нашими класовими ворогами. Всі робітники і фармери, повинні пам'ятати про свою пресу й повинні її помагати.

Зложили на пресовий фонд наступні: М. Матерюк, А. Матерюк; К. Голік 50 ц.; по 25 ц.: В. Моспанчук, Н. Матерюк, М. Матерюк, Т. Тріска, М. Кліхєнський. Разом, крім поштової оплати, \$3.60. З товариським привітом, Н. Матерюк.

Дорогі Товариші: Посилаю 50 ц. на пресовий фонд "Ф.Ж." і закликаю всіх фармерів, щоби поспішили нашому часописові з допомогою. Є це тут багато фармерів, що не цікавляться читанням, а тим більше не уміють оцінити цінного фармерського часопису. Тож складаю від себе цю малу лепту тому, що розумію вартість робітничо-фармерської преси і свідомий того, що сповняю свій обов'язок згайдом свого дорогого читателя й працівника.

З товариським привітом, А. Алексевич.

Енйоке, Б. К. Тов. М. Корней зібрав на листу ч. 226 на пресовий фонд "У.Р.В.", "Робітниця" і "Світ Молоді" \$48.00; на пресовий фонд "Ф.Ж." \$2.00; по \$1.00: М. Корней, Г. Чинук. Разом пресфонду на "Ф.Ж." \$4.00.

Окно, Ман. Тов. Г. Аламбєць зібрав на пресовий фонд "Ф.Ж." \$1.00; П. Керницький 50 ц.; Д. Цепенчук 25 ц. Разом \$1.75.

Дорогі Товариші: Посилаю Вам \$11.00 на пресовий фонд "Ф.Ж." що я зібрав на листу ч. 451 на спільний читання в нашій місцевості. Жертвували наступні: М. Химен \$5.00; по \$1.00: П. Кузьматницький, Ф. Гайдук; по 50 ц.: С. Долинський, Т. Долинський, М. Топілко, М. Гайдук, В. Долинський; М. Пасєка 35 ц.; по 25 ц.: Ю. Гайдук, В. Франчук, С. Саїк; по 15 ц.: І. Саїк, В. Кузьматницький; П. Ланок 10 ц. Разом \$11.00.

В нас, з великого числа, є лише мала горстка товаришів і товаришок, що беруть участь в спільній читанню та іншій освітній роботі. І бачимо, що при допомозі нашої преси та іншої доброї літератури, спільно можна багато користати в науці. Всім жертводавцям щира подяка. З товариським привітом, Т. Долинський.

Симко, Онт. Тов. Ф. Годловський зібрав на пресовий фонд "У.Р.В." "Робітниця" і "С.М." \$4.75; на пресовий фонд "Ф.Ж." по 50 ц.: С. Гуцул, Л. Годловський. Разом пресфонду "Ф.Ж." \$1.00.

Ред Дір, Алта. Тов. І. Гарасим зібрав на пресовий фонд "У.Р.В." і "Робітниця" \$2.00; на листу ч. 2062 на пресовий фонд "Ф.Ж." \$1.00; Косюр 50 ц.; по 25 ц.: І. Гарасим, В. Пономаренко. Разом \$1.00.

Едмонтон, Алта. Тов. П. Кифорук зібрав на передплату "У.Р.В.", "Робітниця" і "Світ Молоді" \$170.25; на передплату "Ф.Ж." \$54.00; на пресовий фонд "Ф.Ж." по 50 ц.: Д. Кузак, Ф. Попович, Ф. Козак, В. Бєх, Разом пресфонду "Ф.Ж." \$2.00.

Ред Дір — Брайстон, Ман. Березневий Комітет (Д. Корольок і Н. Ворона) зібрав на листу ч. 1924 і 3399 на пресовий фонд "Ф.Ж." \$1.00; Малик 50 ц.; по 25 ц.: В. Потієвський, С. Пешт, Д. Г. Чорний, Д. Чорн, П. Потієвський, Д. Корольок, Г. Голік, Ф. Чичковський, Д. Заборник; М. Д. Окрайнець 20 ц.; по 15 ц.: К. Ворона, І. І.

Від відділу Р.З.Т. \$2.85. Зі спільної забави, що відбулася 30. березня \$8.85. Передплата на "У.Р.В.", "Робітниця" і "Ф.Ж." \$10.50. На пресовий фонд "Ф.Ж." від тов. Пашківського 25 ц. Разом сума виносить \$30.75.

Імена жертводавців на пресовий фонд з дня 24. березня: По 50 ц.: І. Березовський, І. Монець, П. Карацький, В. Семенюк, Е. Макачук, В. Пашківський; І. Задорожний 30 ц.; по 25 ц.: І. Михайлюк, С. Трилінський, Ф. Дем'яшин, Г. Боднар, М. Галай, М. Савчук, І. Карацький, Ф. Лучак, Марта Галай, Е. Монець, А. Петрів, С. Боднар, С. Михайлюк, Г. Сидор, А. Задорожна, П. Смаль, Я. Приймак, С. Семенюк, С. Макачук, А. Горук. Разом \$8.30.

Повторення: Передплата "У.Р.В." \$8.00; Передплата "Робітниця" 1.50; Передплата "Ф.Ж." 1.00; Пресфонд "У.Р.В." 5.00; Пресфонд "Робітниця" 5.00; Пресфонд "Ф.Ж." 5.25; Пресфонд "С.М." 5.00. Разом \$30.75.

Всім жертводавцям щира подяка. За Комітет: І. Березовський, гол.; І. Михайлюк, фін. секр.

Кедомн, Алта. Дорогі Товариші: Від імені Березневого комітету посилаю Вам поштовою переказ на суму \$58.75, з того на передплату і пресовий фонд "У.Р.В." і "Робітниця" \$52.50; на передплату "Ф.Ж." \$2.00; на пресовий фонд "Ф.Ж." \$4.25. На пресовий фонд "Ф.Ж." зібрав на листу тов. О. Шибя цю \$1.00; О. Шибя, І. Буньо, М. Чирський, Н. Пацак; В. Дробот 25 ц.

Повторення: Передплата "У.Р.В." \$22.00; Передплата "Робітниця" 3.00; Передплата "Ф.Ж." 2.00; Пресфонд "У.Р.В." 25.50; Пресфонд "Робітниця" 2.00; Пресфонд "Ф.Ж." 4.25. Разом \$58.75.

Всім жертводавцям щира подяка. З товариським привітом, За Комітет, І. Буньо, секр. Смоки Лейк, Алта. Тов. Г. Коханюк зібрав на передплату "Ф.Ж." \$4.00; на пресовий фонд по \$1.00: Г. Коханюк, А. Голік, С. Григорик, А. Шинко. Разом пресового фонду \$4.00. (Продовження на 8. сторони.)

